

между македонските славяни¹⁸, едното въ Жеглиговския окръгъ, другото при Прилѣпъ. Албанци скитали съ стадата си и въ Сърбия¹⁹.

Албанските планинци, открай време запознати съ разбойнически нападения, се спущали малко по-малко въ низините и покорили славяните, които се намирали тамъ. Албанските водачи замѣстили славянските боляри. Наскоро въ Албания станало правило, че само „сърбинъ или славянинъ“ може да бѣде робъ. Победителите заели отъ победените не само закони, обичаи, начинъ на живѣене, ами още и изрази за новите понятия²⁰.

Бележито е движението на албанците презъ XIV вѣкъ, когато тѣ наводнили опустошена Елада. Албанците се покорили на турците само следъ мжжествена съпротива, а после, поради приликата си съ тѣхъ по начинъ на мислене, станали сигурна опора на Портата. Като били отъ старо време, поне номинално, поданици на гърци, българи, италянци, сърби и турци, тѣ при всичката си войнственостъ никога не се опитвали да основатъ собствено албанско царство; дори тѣхниятъ националенъ герой Скендербегъ билъ родомъ славянинъ. Тѣ се колебаели постоянно между католицизма и православие и дори приемането на исляма не срѣщало голѣми прѣчки у тѣхъ.

Прѣснати по цѣлия полуостровъ между албанци, гърци, българи и сърби, живѣели *ромѣните*, наричани по славянски и грѣцки *власи* (Βλάχοι). Въ Сърбия напоследѣкъ се употрѣбѣва името *цинцари*, което има една тънка окраска на присмѣхъ (цинцар по ромѣнски — комаръ). Необикновена предприемчивостъ, равнодушие къмъ своята собствена народностъ и при това упорита вѣрностъ на родния езикъ — ето главните характерни черти на власите. Въ срѣдните вѣкове тѣ били далечъ по-многобройни, отколкото сж сега. Макаръ че принадлежатъ къмъ най-старите обитатели на полуострова, обаче, тѣ се споменуватъ за пръвъ пѣтъ едва около 976 год. въ мѣстността между Костуръ и Прѣспа²¹. Хрисовулътъ на императора Василия II подчинява власите въ цѣла България, сжщо както отъ Бдинъ и Бѣлградъ до Янтра на охридския архиепископъ²².

Центърътъ на влашкото население се намиралъ въ Тесалия, която презъ XII — XV вѣкове се наричала просто *Велика Влахия* (Μεγάλη Βλαχία), Еврейскиятъ пѣтешественикъ Вениаминъ Туделски († 1173) разказва, че тогава тѣ били още езичници; тѣ тичали бързо като кози и се спущали отъ своите планини за грабежи. Презъ това време *Малка Влахия* била въ Етолия, *Бѣла Влахия* въ Мизия, *Черна Влахия* (Μαυροβλαχία) въ Молдова. Сърбите наричали епирското деспотство *Влахиотска земя*²³. Много власи живѣели въ Родопъ²⁴, гдето и сега още се намиратъ при Пернаръ и въ Неврокопъ. Власите въ Добруджа и при Анхиало се споменуватъ въ 1095 и 1164 год., при Виза въ Тракия — въ 1284 год.; византийците говорятъ направо за тия понтийски власи, че сж потомци на италиянски (римски) колонисти. Сега въ Хема нѣма вече ромѣни.

Често се споменуватъ власите въ Сърбия²⁵. Още Стефанъ Неманя подарилъ 150 власи на Хилендарския манастиръ. За крепостни власи споменува типикътъ на Студеницкия манастиръ (ок. 1200 год.). Много влашки села се споменуватъ въ основните грамоти на манастирите: Жича на Ибаръ (1222 — 1228), Дечани на Бистрица (1330), Архангелски въ Призренъ (1348) и въ Душановия хрисовулъ за Хилендарския манастиръ (1348). Повечето отъ тия заселища се намирали въ Шаръ-планина, въ планините западно отъ Бѣли Дринъ, край Ибаръ и Сръбска Морава, гдето и сега единъ планински чукаръ се нарича *Стари Влахи*. Край Морава било разположено влашко село *Пониша*. При сръбския кралъ Милутинъ (1281 — 1320) власите